

KS/2025:98

KS § 52**Krisledningsplan – Plan för ledning och samordning vid extraordinär händelse****Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige**

1. Anta ”Krisledningsplan, Plan för ledning och samordning vid extraordinär händelse” i Gagnefs kommun.

Motivering till beslut

Föreliggande förslag till krisledningsplan kan anses uppfylla de uppställda kraven gällande innehåll, enligt följande;

- övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden,
- övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund,
- kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys,
- kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar,
- vilken planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.

Ärendebeskrivning

För kommunens arbete med krisberedskap ska det finnas ett antaget styrdokument. Dokumentet syftar till att skapa en strategisk inriktning för arbetet med krisberedskap. Det syftar även till att utveckla den kommunala styrningen av arbetet med krisberedskap så att det i större utsträckning involverar kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund. Styrdokumentet utgår ifrån Lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap och Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Bedömning

Fokus i styrdokumentet är övergripande inriktning och styrning av arbetet med krisberedskap. Den mer detaljerade planeringen ska hanteras i en årlig verksamhetsplan. Styrdokumentet läker kommunens brist med avseende på att det anvisas att krisledningsplanen ska vara beslutad under mandatperiodens första år.

Enligt lag ska kommunen dela planen för krisberedskap med länsstyrelsen.

Måluppfyllelse

För kommunen ska finnas en aktuell krisledningsplan som ska gälla för den innevarande mandatperioden.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, kommunstyrelsens förvaltning, 2025-03-31, 2 sidor.

Krisledningsplan, Plan för ledning och samordning vid extraordinär händelse, 9 sidor.

Underlag

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Vägledning för kommunens arbete med styrdokument 2023-2026, 17 sidor.

Tidigare beslut i ärendet

KS 151215 § 246, dnr KS/2015:364

Lagrum

Kommunallag (2017:725) 5 kap. 1 §.

Lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap.

Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Protokollsutdrag

Kommunfullmäktige

KRISLEDNINGSPLAN

Plan för ledning och samordning vid extraordinär händelse

Beslutsinstans	Beslutsdatum, paragraf	Diarienummer
Kommunfullmäktige		KS/2025:98
Beredningsorgan	Beslutsdatum, paragraf	Diarienummer
Kommunstyrelsen		
Dokumenttyp	Revideras	Handläggare
Plan	I början av ny mandatperiod	Säkerhetsskyddschef
Upphäver		
KF 98:245 – Ledningsplan (och rev plan KF 02:223) KS/2015:364/16 – Krisledningsplan för extraordinära händelser		

Innehåll

1. Inledning	2
2. Utgångspunkt för kommunens krisberedskap	2
Helhetssyn	3
3. Definitioner	3
Extra ordinär händelse	3
Höjd beredskap	3
4. Kommunens krisledning	3
Krisledningsnämnd	3
Krisledningsstab	3
Tjänsteman i beredskap (TiB)	4
5. Strategisk krisledning	5
Övergripande uppgift	5
Kommunstyrelsen	5
Förvaltningar och kommunala bolag	5
Höjd beredskap – särskilda åtgärder	5
Ledning under höjd beredskap	6
6. Lokaler	6
Gruppering	6
Krisledningsnämnden	6
Krisledningsstaben	6
Förvaltningar/verksamheter	6
7. Samverkan	7
8. Krisstöd	7
Frivilliga resursgrupper FRG	7
9. Kriskommunikation	7
10. Planens tillämplighet	7
11. Mål	8
12. Övning och utbildning	8
13. Revidering av planen	8
14. Krisledning – extraordinär händelse (bild)	8

1. Inledning

Krisledningsplanen beskriver kommunens ledning och samordning vid extraordinära händelser och höjd beredskap med syfte att minska sårbarheten och att ha en god förmåga att hantera olika krissituationer.

Vid extra ordinära händelser i fredstid ska kommunen inom det lokala geografiska ansvarsområdet verka för

- att olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet,
- att de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer samordnas,
- att information till allmänheten samordnas,
- att lägesrapporter och information om händelseutvecklingen till berörda myndigheter lämnas.

Kommunens uppgifter utgår från lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) och förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH).

2. Utgångspunkt för kommunens krisberedskap

Kommunens krisledningsarbete bygger på Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) olika vägledningar gällande extra ordinär händelse (LEH).

Kommunens arbete med krisberedskap ska bidra till både individens och samhällets säkerhet.

Kommunens krishantering bygger på tre grundläggande principer:

Ansvarsprincipen

Den som har ansvar för en verksamhet i normala situationer har motsvarande ansvar vid störningar i samhället. Ordinarie linjeorganisation ska så långt möjligt gälla. Aktörer har ett ansvar att agera även i osäkra lägen.

Vid extra ordinär händelse gäller även den *utökade ansvarsprincipen*. Den innebär att aktörerna ska stödja och samverka med varandra oavsett huvudmannaskap och över myndighetsgräns.

Närhetsprincipen

Samhällsstörningar ska hanteras där de inträffar och av de som är närmast berörda och ansvariga.

Likhetsprincipen

Aktörer ska inte göra större förändringar i organisationen än vad situationen kräver. Under samhällsstörningar ska verksamheterna fungera som vid normala förhållanden, så långt det är möjligt. Målsättningen ska vara att upprätthålla ordinarie linjeorganisation. Även externa utförare ska så långt möjligt fullfölja sina åtaganden. Enligt socialtjänstlagen (SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL) måste vårdgivare och utförare ha planer för krissituationer. Detta inkluderar att ha beredskap för att hantera kriser som kan

påverka verksamheten och de personer som får insatser.

I de flesta fall kan kriser hanteras inom ramen för ordinarie organisation samt dess styr- och ledningsmodell, men vid behov finns möjlighet att aktivera hela eller delar av kommunens särskilda krisledningsorganisation.

Helhetssyn

I krishanteringen är det viktigt att så snabbt som möjligt fånga in en samlad helhetsbild av händelsen. Berörda aktörer utgår från sina uppdrag och perspektiv och tillsammans kan en helhetssyn skapas, så att samhällets resurser används så effektivt som möjligt.

3. Definitioner

Extra ordinär händelse

En extraordinär händelse definieras som sådan om den [i fredstid] avviker från det normala och om den på så vis innebär en allvarlig störning eller att det föreligger en överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner vilket kräver skyndsamma insatser av kommunen (1 kap. 4 § LEH).

Det gemensamma för en sådan händelse är att den ligger mellan normaltillstånd och höjd beredskap.

En extraordinär händelse kan exempelvis vara längre avbrott i el- och vattenförsörjning eller risk för människors hälsa eller frihet.

Höjd beredskap

Regeringen kan fatta beslut om höjd beredskap. Det kan ske exempelvis om krig och konflikter bryter ut Sverige eller i vårt närområde, eller om läget i övrigt i omvärlden allvarligt påverkar vårt land eller hotar vår säkerhet och självständighet

4. Kommunens samlade krisledningsorganisation

Krisledningsnämnd

Kommunfullmäktige har utsett en krisledningsnämnd med uppdrag att vid behov fullgöra kommunens uppgifter under extraordinära händelser i fredstid.

Nämndens ansvar, arbetsformer samt beslutanderätt och befogenheter framgår av reglementet för krisledningsnämnden.

Krisledningsnämnden i Gagnefs kommun utgörs av kommunstyrelsens allmänna utskott. Krisledningsnämnden har rätt att överta beslutanderätten från kommunens övriga nämnder i den utsträckning som nämnden finner nödvändigt med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning. Om det är möjligt bör samråd ske med berörd nämnd innan ett beslut om övertagande fattas.

Krisledningsstab

Till stöd för krisledningsnämnden kan krisledningsstaben aktiveras.

Kommunchefen, alternativt tjänsteman i beredskap (TiB), aktiverar staben och väljer dess sammansättning utifrån aktuell händelse.

Staben kan aktiveras även fast krisledningsnämnden inte är aktiv.

Stabens arbete leds av stabschef på uppdrag av kommunchef.

Stabschef rapporterar till kommunchef samt vid behov även till ordförande i kommunstyrelse/krisledningsnämnd.

Följande arbetsmoment ingår i stabens uppdrag:

- Utföra uppgifter enligt uppdrag från kommunchef, alternativt tjänsteman i beredskap (Ti B)
- Sammanställa, uppdatera och lämna lägesbild utifrån lägesanalys
- Följa händelseutvecklingen
- Omvärldsanalys och omvärldsbevakning
- Samordning av insatser och samverkande aktörer
- Ta fram beslutsunderlag
- Välja logistik, material, samband, bemanning utifrån händelsen
- Kriskommunikation, stöd och rådgivning
- Föra logg och övrig dokumentation samt registrering
- Utvärdera och följa upp utfört arbete med förslag till förändring och förbättring.

Staben sätts samman av medarbetare och experter som behövs för att hantera den aktuella händelsen. Grundbemanningen består av en (1) stabschef och sekreterarstöd. Därutöver tillämpar kommunen den princip för sammanställning enligt länsstyrelsens rekommendation, den så kallade NATO-modellen (K1 – K9, innebärande: K1 personal, K2 säkerhet, K3 representant för förvaltningarna, bolag och förbund, K4 logistik, K5 analys, K6 ledningssystem, K7 kommunikation, K8 ekonomi och juridik samt K9 samverkan). En (1) person kan ansvara för flera funktioner, dels utifrån antalet tillgängliga personer dels för att uppnå uthållighet över tid genom att växla bemanning bland tillgängliga personer. Rollkort, mallar och rutiner för de olika stabsfunktionerna (K1 – K9) anges i bilaga till denna plan (bilaga 1), som fastställs av kommunchefen.

Krisledningsstabens uppgift är att arbeta fram förslag till beslut för kommunchefen. Staben tar inte över styrelsens, nämndernas eller förvaltningarnas ansvar och uppgifter.

Staben ska kunna jobba dygnet runt, året runt och under alla typer av förhållanden.

Tjänsteman i beredskap

Tjänsteman i beredskap (TiB) är en funktion i Gagnefs kommun som är bemannad dygnet runt året om. TiB har under icke tjänstetid, kommunchefs mandat i många frågor. Bland annat mandatet att kalla in krisledningsstaben och/eller kontakta kommunens krisstöd för vidare beslut om aktivering.

5. Strategisk krisledning

Övergripande uppgift

Kommunens övergripande uppgifter vid en kris i fredstid är att säkerställa att samhällsviktig verksamhet fortsatt kan bedrivas. Det sker inom områdena (utan prioritering):

- Liv och hälsa
- Stora ekonomiska värden
- Miljö
- Kommunalteknisk förvaltning
- Demokrati

Arbetsuppgifterna för kommunchefen ska enligt kommunallagen (2017:725) anges och tydliggöras i en instruktion.

- Kommunchef rapporterar och lämnar sammanställd lägesinformation till kommunstyrelsens ordförande, kommunstyrelse och krisledningsnämnd.
- Omsätter politikens direktiv och beslut till uppdrag och anvisningar för stabsarbetet och operativa insatser. Utifrån direktiven görs prioriteringar och fördelning av resurser.
- Bereder ärenden och tar fram beslutsunderlag åt kommunstyrelse/krisledningsnämnd. Aktiverar krisledningsstaben och beslutar om dess sammansättning.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över övriga nämnders verksamhet, vilket även gäller i samband med en kris.

Förvaltningar och kommunala bolag

Nämnderna, förvaltningarna och de kommunala bolagen ska, så långt det är möjligt, fortsätta sitt ordinarie arbete enligt de tre grundprinciperna för krishantering, alternativt att de arbetar enligt verksamheternas kontinuitetsplaner. Förvaltningarnas krisstruktur fastställs av respektive nämnd och bolagens krisstruktur fastställs av respektive styrelse.

Höjd beredskap – särskilda åtgärder

Kommunen ska under höjd beredskap vidta särskilda åtgärder för planering och inriktning av verksamheten, bemanning och användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att kommunen under rådande förhållanden ska kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret.

Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva utifrån lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap.

Ledning under höjd beredskap

Kommunstyrelsen är den nämnd som svarar för samordning av insatser enligt Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Krisledningsstaben är den samlade tjänstepersonsorganisationen för kommunkoncernen under ledning av en (1) stabschef. Krisledningsstaben organiseras enligt länsstyrelsens rekommendation i den s.k. NATO-modellen (se sid 4).

Bemanning av de fasta funktionerna beslutas av krisledningsstaben. Utöver nämnda funktioner kan den kompetens som bedöms nödvändiga för att hantera den inträffade händelsen komplettera staben utifrån så kallad händelseanpassad rådgivning.

Respektive förvaltnings- och bolagschef ska i förberedelsearbetet besluta om ersättare för sig själva. Kommunens krisledningsstab ska inom två timmar från utskickad inkallelse vara igångsatt och aktiv.

6. Lokaler

Verksamheten bedrivs så långt som möjligt i ordinarie verksamhetslokaler. Krisledningen ska i första hand utgå från krisledningsrummet i kommunhuset. Vid behov kan krisledningen samlas på annan plats och på annat sätt.

Den primära alternativa krisledningsplatsen är Högsvedens äldreboende.

Gruppering

Krisledningsnämnden

Samlas i ordinarie lokal och det är också deras fortsatta plats att leda från.

Krisledningsstaben

Krisledningsstaben utgår från ordinarie stabsplats, men varifrån arbetet leds kan påverkas av händelsens karaktär.

Lokaler i kommunhuset som behövs för stabens arbete tas i anspråk enligt stabschefens beslut, oavsett om lokalen är bokad av annan eller ej. Övrig kommunal verksamhet verkar från ordinarie arbetsplatser.

I fredstid kan Microsoft Teams användas av krisledningsstaben vid händelser som inte behandlar uppgifter av nivån ”Begränsat hemlig” eller högre. Dock ska särskild

hänsyn tas till Informationsklass 2 (IK2)¹, information med särskild sekretess, ska behandlas.

Förvaltningar/verksamheter

Utgår från ordinarie lokaler i de allra flesta fall så länge dessa går att bruka. Utgångsgrupperingen för det olika verksamheterna skiljer sig inte så mycket mellan fred och höjd beredskap. Därefter får situationen och krisens art avgöra alternativ plats.

7. Samverkan

Kommunen har i uppdrag att samordna olika aktörer och samverkande parter utifrån händelsens karaktär.

Samverkan med andra kommuner, länsstyrelse, region, statliga myndigheter, näringsliv och civilsamhälle är viktiga delar i krisberedskapsarbetet.

8. Krisstöd

I Gagnefs kommun finns en lokal krisstödsgrupp.

Krisstödet svarar för socialt och psykiskt omhändertagande av oskadade och anhöriga vid större olyckor och extraordinära händelser.

I krisstödet ingår personer från kommunen, kyrkan, polisen och primärvården. Sammankallande är socialchefen.

Frivilliga resursgrupper FRG

I Gagnefs kommun finns en frivillig resursgrupp (FRG).

Den lokala FRG gruppen ansvarar för verksamheten och har avtal med Gagnefs kommun.

Sammankallande för FRG är stabschefen.

9. Kriskommunikation

Vid kriser är målet att upprätta en god extern och intern kommunikation som förmedlar rätt bild av krisen.

En särskild kriskommunikationsplan tas fram för den aktuella händelsen.

Kriskommunikatör samordnar kriskommunikationen utifrån kommunchefens uppdrag. Kommunikationen ska ske på ett snabbt, enkelt och korrekt sätt.

Information ges tidigt och löpande under hela händelsen, om möjligt i kommunens ordinarie kommunikationskanaler.

Kommunikationen anpassas till berörda målgrupper och utifrån aktuell händelse.

¹ Hänvisning: Riktlinje för informationssäkerhet i Gagnefs kommun, Del A - Informationssäkerhet för medarbetare, KS/2023:113, sida 8.

